



ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХНУРЕ

В.В. Семенець

2020 р.

ПРОГРАМА  
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ  
для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітня програма Управління фінансово-економічною безпекою

Протокол засідання приймальної комісії  
№ 8 від 04.02. 2020р.

Керівник  
проєктної групи

Т. В. Полозова

(підпис, ініціали, прізвище)

Відповідальний секретар  
приймальної комісії

Є. П. Федоренко

(підпис, ініціали, прізвище)

Харків-2020

Погоджено на засіданні Вченої ради ф-ту ІТМ,  
протокол № 3 від 28.11.2019 р.

## ПЕРЕЛІК ТЕМ

### Теми з дисципліни «Фінансово-економічна безпека»

**Тема 1.** Сутність, зміст, понятійний апарат економічної безпеки соціальних систем.

Сутність, проблеми економічної безпеки, категорії безпеки. Розвиток і безпека – дві діалектичні протилежності. Розвиток та ризик. Поняття «безпека». Система фінансово-економічної безпеки. Система забезпечення економічної безпеки підприємства.

**Тема 2.** Економічна безпека в глобалізованій економіці.

Глобалізація економіки. Процеси глобалізації. Глобалізація економіки України. Загрози економіці України. Види безпеки в умовах глобалізації. Рівні безпеки.

**Тема 3.** Основи національної безпеки України.

Засади захисту життєво важливих інтересів особи. Безпекове середовище та загрози національним інтересам. Стратегічні цілі та основні завдання політики національної безпеки. Системи забезпечення національної безпеки. Принципи вдосконалення системи забезпечення національної безпеки. Реалізація Стратегії. Етапи реалізації.

**Тема 4.** Загрози економічній безпеці суб'єктів господарської діяльності (СГД).

Зовнішнє середовище. Внутрішнє середовище. Роль та значення зовнішньої та внутрішньої середовищ. Сфери загроз економічній безпеці суб'єктів господарської діяльності.

**Тема 5.** Основні складові системи фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

Суть безпеки суб'єктів господарської діяльності. Основні складові системи економічної безпеки. Модель комплексного використання власних ресурсів СГД в системі економічної безпеки.

**Тема 6.** Організація системи фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

Система фінансово-економічної безпеки СГД. Система забезпечення економічної безпеки СГД. Зовнішні суб'єкти. Внутрішні суб'єкти. Модель системи економічної безпеки СГД. Основні принципи організації та діяльності системи.



**Тема 7.** Організаційно-правовий механізм системи фінансово-економічної безпеки.

Система управління. Нормативно-правовий механізм. Організаційний механізм системи економічної безпеки СГД. Взаємодія організаційного та правового механізмів системи економічної безпеки СГД.

**Тема 8.** Підрозділи фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

Підрозділи економічної безпеки СГД. Основні сфери діяльності та задачі. Основні функції підрозділів економічної безпеки СГД. Види та організаційні структури підрозділів економічної безпеки СГД.

**Тема 9.** Організація планування діяльності по забезпеченню економічної безпеки СГД.

Стратегічне планування. Тактичне планування. Оперативне планування. Етапи планування. Терміни планування. Задачі планування.

**Тема 10.** Концепція економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

Концепція економічної безпеки СГД. Структура концепції. Положення про підрозділи економічної безпеки. Види планування діяльності по забезпеченню економічної безпеки СГД.

**Тема 11.** Стратегічне управління системою фінансово-економічної безпеки.

Стратегічне управління. Основні принципи управління. Процес стратегічного управління. Стратегія економічної безпеки. Структура стратегії економічної безпеки. Алгоритм розробки стратегії. Механізм управління системою. Основні компоненти механізму управління. Функції управління системою. Взаємодії в системі економічної безпеки. Механізм взаємодії. Базові основи побудови механізму взаємодії в системі економічної безпеки.

**Тема 12.** Інформаційна безпека як складова системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

Промислове шпигунство. Розголошення. Витік інформації з обмеженим доступом. Несанкціонований доступ. Захист інформації з обмеженим доступом. Державна таємниця. Службова таємниця. Конфіденційна інформація.

**Тема 13.** Організація та управління майновою та особистою безпекою підприємця.

Концепція охорони. Інженерні засоби охорони. Технічні засоби охорони. Особиста безпека підприємця.



**Тема 14.** Інформаційно-аналітичне забезпечення системи фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності.

Засоби та методи інформації. Обробка інформації. Аналіз інформації та підготовка аналітичних документів.

### **Теми з дисципліни «Менеджмент»**

**Тема 1.** Поняття і сутність менеджменту.

Поняття «менеджмент» і необхідність управління організаціями. Ознаки, загальні риси організацій як об'єктів управління. Закони організації, цілі її діяльності та критерії успіху. Організація як відкрита система. Система управління організацією. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації. Сфери менеджменту. Рівні менеджменту. Якості, необхідні менеджерам. Розвиток науки управління. Класична теорія менеджменту: школа наукового управління; адміністративна школа управління. Неокласична теорія менеджменту: школа організаційної поведінки та школа людських стосунків. Кількісна теорія менеджменту. Сутнісна характеристика процесного, системного та ситуаційного підходів до управління: Сучасні напрями розвитку науки управління.

**Тема 2.** Прийняття управлінських рішень.

Основи теорії прийняття рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття рішень. Місце прийняття рішень в процесі управління. Процес прийняття рішень. Інтуїтивна та раціональна технології прийняття рішень. Види управлінських рішень. Етапи раціональної технології прийняття рішень: діагноз проблеми; накопичення інформації про проблему; опрацювання альтернативних варіантів; оцінка альтернатив; прийняття рішення. Методи творчого пошуку альтернативних варіантів. Методи обґрунтування управлінських рішень. Кількісні та якісні методи.

**Тема 3.** Планування в організації. Стратегічне планування.

Сутність планування як функції управління. Поняття «планування». Місце планування з-поміж функцій управління. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Типи планів в організації. Ситуаційні фактори планування. Цілі управлінського планування. Традиційний процес постановки цілей. Концепція управління за цілями. Зміст основних етапів управління за цілями. Переваги та недоліки управління за цілями. Стратегічне планування.

**Тема 4.** Організація як функція управління.

Сутність функції організації та її місце в системі управління. Поняття «організаційна діяльність». Складові організаційної діяльності. Організаційна структура як результат організаційної діяльності: ступінь складності; ступінь формалізації, ступінь централізації. Основи організаційного проектування.



Типи організаційних структур управління. Управління організаційними змінами.

**Тема 5. Мотивація.**

Поняття і сутність мотивації. Організація як соціальна система. Значення людського фактору в управлінні. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і дій робітника в моделі процесу мотивації. Історичний аспект мотивації. Теорії змісту мотивації. Теорії процесу мотивації. Проблеми мотивації в сучасній практиці управління.

**Тема 6. Лідерство.**

Поняття і сутність лідерства. Джерела влади в організації. Теорія особистих якостей лідера. Концепції поведінки лідера. Концепції ситуаційного лідерства. Сучасні концепції лідерства. Сучасні підходи до лідерства як поєднання традиційних та ситуаційних підходів.

**Тема 7. Система і процес контролю.**

Поняття та процес контролю. Поняття «контроль» та його місце в системі управління організацією. Етапи процесу контролю. Види управлінського контролю: Інструменти управлінського контролю. Основні складові фінансового контролю. Ефективність контролю.

**Тема 8. Комунікації та методи менеджменту.**

Процес комунікації. Поняття «комунікація» та її роль в системі управління. Основні етапи процесу комунікації. Міжособові та організаційні комунікації. Управління комунікаційними процесами. Перешкоди на шляху до ефективної комунікації. Методи подолання перешкод до ефективної комунікації. Методи менеджменту: економічні методи управління, адміністративні методи управління, соціально-психологічні методи управління.

**Тема 9. Ефективність управління.**

Ефективність діяльності організації. Особливості оцінки ефективності діяльності організації. Концепції визначення та підходи до оцінки ефективності управління. Напрями підвищення ефективності управління організацією.

**Теми з дисципліни «Економіка і бізнес»**

**Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання.**

Поняття «економіка і бізнес». Основні принципи підприємницької діяльності. Поняття суб'єкта господарювання та види підприємств. Організаційно-правові форми бізнес-структур. Організаційна та виробнича структура підприємства. Види та організаційно-правові форми об'єднань підприємств. Етапи створення підприємства.



## **Тема 2.** Капітал і основні засоби.

Основні засоби підприємства. Оцінка, класифікація і структура основних засобів. Знос та амортизація основних засобів. Види зносу. Система показників оцінки ефективності використання основних засобів.

## **Тема 3.** Оборотні кошти.

Характеристика оборотних коштів. Стадії кругообігу. Склад, структура та класифікація оборотних коштів. Визначення потреби в оборотних коштах. Оцінка ефективності використання оборотних коштів підприємства.

## **Тема 4.** Техніко-технологічна база виробництва.

Поняття і характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Поняття, види та чинники формування виробничої потужності підприємства. Баланс виробничої потужності. Механізм розрахунку виробничої потужності підприємства та визначення рівня її використання. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності.

## **Тема 5.** Персонал підприємства.

Поняття трудових ресурсів підприємства. Кількісна характеристика трудових ресурсів. Якісна характеристика трудових ресурсів. Структурна характеристика трудових ресурсів. Продуктивність праці. Методи виміру продуктивності праці. Фактори росту продуктивності праці. Сутність і мета управління кадрами підприємства. Визначення потреби в кадрах. Рух кадрів на підприємстві. Аналіз використання робочого часу. Мотивація праці. Наукова організація праці.

## **Тема 6.** Оплата праці.

Правова база організації оплати праці в Україні. Поняття й структура заробітної плати. Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми і системи оплати праці в Україні. Оплата праці робітників у бригадах. Преміювання. Доплати й надбавки. Система прибуткового оподаткування. Система участі в прибутках. Напрями вдосконалювання оплати праці в умовах ринку.

## **Тема 7.** Витрати виробництва та механізм ціноутворення.

Собівартість як комплексний економічний показник. Класифікація витрат за окремими ознаками. Групування витрат за економічними елементами. Групування витрат за калькуляційними статтями. Витрати, що не входять до собівартості реалізованої продукції. Шляхи зниження собівартості продукції. Економічний зміст і функції цін. Види цін. Методи ціноутворення. Механізм ціноутворення на підприємстві.



**Тема 8.** Фінансово-економічні результати і ефективність діяльності підприємства.

Характеристика фінансової діяльності підприємства. Поняття і види прибутку. Планування прибутку. Рентабельність, показники рентабельності. Система оподаткування прибутку підприємства. Управління прибутком на підприємстві. Ефективність діяльності підприємства. Види ефекту. Економічний ефект і економічна ефективність. Порівняльна економічна ефективність капітальних вкладень. Сутність і функції фінансів підприємства. Фінансовий механізм. Фінансові ресурси підприємства.

**Тема 9.** Планування і прогнозування господарської діяльності підприємства.

Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві. Функції та завдання планування. Технологія планування. Види планів, їхня характеристика. Методи планування. Прогнозування. Бізнес-планування на підприємстві. Зміст і структура бізнес-плану: резюме; продукт (послуга, товар); оцінка ринку збуту; оцінка конкуренції; стратегія маркетингу; план виробництва; організаційний план; юридичний план; оцінка ризику і страхування; фінансовий план; стратегія фінансування.

### РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Могилевська О. Ю. Економіка підприємства. Теорія і практика: навч. посіб. / О. Ю. Могилевська, Т. М. Уфімцева, А. М. Слободяник; Київ. міжнар. ун-т. – Київ, 2017. – 295 с.

2. Економіка підприємства : навч. посіб. / І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, С. В. Сусліков, К. О. Тимофєєва; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ «ХП», 2016. – 380 с.

3. Загірняк М. В. Економіка підприємства: магістерський курс : підручник. Ч. 1 / М. В. Загірняк, П. Г. Перерва, О. І. Маслак, Н. Є. Гришко, В. В. Бала, О. Д. Коноваленко, В. І. Маслак, С. В. Іщенко, О. О. Безручко, К. А. Пряхіна. – Кременчук, 2015. – 736 с.

4. Загірняк М. В. Економіка підприємства: магістерський курс : підручник. Ч. 2 / М. В. Загірняк, П. Г. Перерва, О. І. Маслак, І. М. Труніна, Л. Д. Воробйова, Л. А. Квятковська, Д. Л. Пирогов, О. П. Косенко, М. В. Маслак, Д. Б. Лозовик, І. В. Коробкова. – Кременчук, 2015. – 756 с.

5. Лойко В. В. Економіка підприємства : навч. посіб. для студентів напряму підгот. «Економіка підприємства» / В. В. Лойко, Т. П. Макаровська; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – Київ: КНУТД, 2015. – 267 с.

6. Рогач С. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / С. М. Рогач, Н. М. Суліма, Л. М. Степасюк, Т. А. Гуцул, О. В. Величко; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – Київ: КОМПРИНТ, 2015. – 391 с.



7. Федішин М. П. Економіка підприємства: навч.-метод. посіб. / М. П. Федішин; Буков. держ. фінанс.-екон. ун-т. – Чернівці: Наші кн., 2015. – 327 с.
8. Болтянська Л. О. Економіка підприємства: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. О. Болтянська, Л. О. Андреева, О. І. Лисак. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 667 с.
9. Шарко М. В. Економіка підприємства: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Ч. 1 / М. В. Шарко, Н. В. Мешкова-Кравченко, О. М. Радкевич; Херсон. нац. техн. ун-т. – Херсон, 2014. – 434 с.
10. Конституція України : офіц. текст. Київ: КМ, 2013. – 96 с.
11. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія: монографія. – Запоріжжя: ЗНУ, 2017. – 240 с.
12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ: ЦУЛ, 2016. – 528 с.
13. Про інформацію URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed20110106> (дата звернення: 15.02.2019).
14. Про доступ до публічної інформації URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 15.02.2019).
15. Про державну таємницю URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3855-12&p=1217856518710949> (дата звернення: 15.02.2019).
16. Про національну безпеку України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2469-19> (дата звернення: 15.02.2019).
17. Господарський кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15> (дата звернення: 15.02.2019).
18. Бондарчук Ю. В., Марущак А. І. Безпека бізнесу: організаційно-правові основи: науково-практичний посібник. – К.: Видавничий дім «Скіф», КНТ, 2015. – 372 с.
19. Кириченко О. А., Лаптев С. М., Пригунов П. Я., Захаров О. І. Управління фінансово-економічною безпекою: навч. посіб. за ред. Сідака В. С. – К.: Дорадо-Друк, 2016. – 480 с.
20. Гнилицька Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: монографія. – К.: КНЕУ, 2014. – 305 с.
21. Тумар М. Б. Основи економічної безпеки підприємства: навч. посіб. – К.: «Хай-Тек Прес», 2015. – 232 с.
22. Методи та засоби захисту інформації: навч. посіб. для студентів ВНЗ / А. М. Олейніков. – Харків: НТМТ, 2014. – 298 с.
23. Осовська Г. В. Менеджмент: підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський – вид. 4-е, перероблене і доповнене. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 563 с.



24. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Основи менеджменту: навч. посіб. / За наук. ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. – Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». – 2015. – 336 с.
25. Федоренко В. Г. Менеджмент: підручник / Федоренко В. Г. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: Алерта, 2015. – 492 с.
26. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Т. В. Назарчук, О. М. Косіюк – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 560 с.
27. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі; Харків: Фоліо. 2014. – 846 с.
28. Алейнікова О. В., Притула Н. М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент: навч. посіб. – Київ: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. – 614 с.
29. Бородіна О. А. Адміністративний менеджмент: навч. посіб. / О. А. Бородіна, Я. О. Ходова. – Маріуполь: Приазов. держ. техн. ун-т., 2015.– 84 с.
30. Бутко М. П. Виробничий менеджмент: підручник / М. П. Бутко. – К.: ЦУЛ, 2015. – 400 с.
31. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник / С. М. Ілляшенко. – Суми: Університетська книга, 2015. – 334 с.